

Timoti ana leta labuina Paulo ana lelelele

Walo bagubagunana

Buki Apositolo Ali Paisowa peina 28 ana kaba mwawasi (28:16,30) iwalo-masala Paulo iyaele Loma isanasana ana yatala kaiwena. Saugana Kin Nilo iya Loma ali kin, Paulo ipei-luseyan deli mena. Paulo iyaele deli mena kabo Timoti ana leta bwaite ilele. Timoti iya iyaele yanuwa Epeso, ekalesiya igitegite-kalatagili. Leta ana lelana yaina Paulo nuwanuwana Timoti ilaoma iboeyan yo nuwanuwana ana gogo tupwaliyao Timoti ilokalaili mekanakava (4:9 yo 13). Yaina yaboyoi tabe bwaite iya Paulo ikatai sauga kiki-unamo iboita kabo Timoti ikabi-yakaiwe wasana namwanamwana iguguguguye-yani yo Yaubada ana paisowa iginauli-namwanamwai.

¹ Yau Paulo, Yaubada ana nuwatu koina yae-mala Yeisu Keliso ana tosagenawasa (apositolo), kabo yawasi bwaite Yeisu koina Yaubada iwalo-yamelila yayawasayani. ² Letane bwaite yalele yo yayawasa Timoti koliwo kowa besiele natugu yakatekamkamna-yagiwo. Yakawanoi Yaubada Tamala yo Yeisu ala Guyau ali katekamkamna yo mulolo yo nuwa-daumwali imiyayai koliwo.

Paulo Timoti ikabi-yakaiwe na ipaisowa namwanamwa

³ Yakawatoki Yaubada koina, yo yapaisowa meyagu nuwa-mayale, besiele tubuguwao beyabeyana siginauli, yo sauga meuloina

boniyai yo kaliyate yakawakawanoi Yaubada koina kaiwem. ⁴ Yanuwatu-kalatan saugana yalogabaegiwo kuvalam kabo nuwanuwagu lalakina tem yagitaiwo na mesabana yaliyaya kategu iloyakalapowon. ⁵ Am meli yawasosi yanuwatu-kalatan, na tubum keduluma Loise iya tomeli yawasosi yo tabe sinam Yunisi yo yakatai namwanamwai meline imiyamiya koliwo tabe. ⁶ Bwaite kaiwena yayanuwapeiwo kam mulolone kusivesiveve-kalatan na tabu iboboita mulolone bwaite Yaubada iyeyawa tauna kona saugana nimagu yapei kulukulum mena yo yakawanoi kaiwem. ⁷ Kaiwena Yaluyaluwa Tabuna bwaite Yaubada iyeyama kolila nige yaluyaluwa mwalimwalinena besi, na isaguila takaiwe, tamulolo yo isaguilayoi mumugala tagite-kalatan.

⁸ Kabo tabu kumwamwalimwaline na ala Guyau wasana kuyawayawasa-kalatan. Besiele tabe, yagu lusae deli mena Yesu kaiwena tabu kaiwena kumwamwalimwaline-yagau na kutalamwagiwo kamkamna kulobai wasana namwanamwana kaiwena, besiele yau kamkamna yalobai na Yaubada iya ikabiyakaiweo. ⁹ Yaubada ileboilako yo iyoganla talaomako kita ana tomo yakayakasisili. Na nige ala paisowa namwanamwali kaiweli ileleboila, na kaiwena iboma ana nuwatu besiele yo tabe ana mulolo lalakisosina kaiwena. Sauga bagubagunana koina Yaubada inuwatui naga ana mulolo Yesu Keliso iyeyama kolila kabo muli mena yanuwa yaulina iyamayale. ¹⁰ Na kala Tolebolebo Yesu Keliso

ana laoma yo ana lokeikeile yanuwa yaulina mena kaiwena ana mulolo lalakisosinane imayale kolila. Besiele, Yeisu ilaoma kabo boita ana kaiwe ikele-gabaen imwawasi yo iyakenayagila yawasi miyamiya yaina talobai tem wasana namwanamwana tabenalani yo tameliyani. ¹¹ Yaubada igitesipwaiyau yaemala apositolo yo toyakayakatai na wasa namwanamwanane yayawasayani. ¹² Kabo bwaite iya kaiwena sauga bwaite kamkamna yalobai. Bwagana yamiyamiya deli mena na iyamo nige yamwamwalimwaline, kaiwena Guyau yameliyanako yakatai namwanamwai yo sowasowana paisowa bwaite iyeyama koliyau na igitekalatan kanasiga kaliyate mwawamwawasina koina.

¹³ Yakayakatai dudulaina bwaite yayak-enayagiwo ukwabi-kalatan kaikaiwe yo kuyakayakatai-yani tomo kolili, na kumiyamiya meli yo mulolo mumugana kolili besiele bwaite Yeisu Keliso ana kamwasa. ¹⁴ Wasana namwanamwana Yaubada iyeyawa kuyawasayani iya ginauli namwanamwasosina, kabo Yaluyaluwa Tabuna imiya kolila ana kaiwe koina ugite-kalatan namwanamwa. ¹⁵ Ukwataiyako Paigeliyo yo Elimogini yo tabe tomeli sibaibaiwa dedei Eisiya kalona mena siyabubu-gabaegau. ¹⁶ Na Onesipolo sauga meuloina ikabi-yaliyaya-yagau, kabo yakawanoi iya me ana bodao Guyau iwalo-muloloili. Bwagana yamiyamiya deli nige imwamwalimwaline-yagau, ¹⁷ kabo saugana iyawatagili Loma, mwa iloya kaikaiwe kaiwegu kanasiga ilobaiyau. ¹⁸ Ukwatai

namwanamwai saugana yau ele Epeso koina tomone isagu namwanamwaiyau. Na yakawanoi kaliyate mwawamwawasina koina Guyau ikate-kamkamna-yani.

2

Paulo ikabiyakaiwe Timoti ikalakisiye

¹ Timoti, kowa natugu, am kaba kaiwe ukwalaiya Yaubada ana mulolo lalakisosina koina. Mulolone iyaele kolila kaiwena tamiyamiya Yeisu Keliso koina. ² Mwa yagu yakayakataine, bwaite komiu kwabaibaiwa kwabenalanako, kuyapanaisan tomo tupwaliyao kolili, siya sowasowali kali meli tapei yo siya sowasowali tomo tupwaliyao siyakayakataili. ³ Besiele kai, kutalamwagiwo kamkamna kulobai yakato kowa Yeisu Keliso ana tokaleya namwanamwana. ⁴ Kunuwatu-kalatan iya tokaleya solodiya nuwanuwana ana tobaguna ana nuwatu imulimuliye, kabo nige ana sauga iyayavenuwan yanuwa yaulina nuwatuliyao kolili. ⁵ Yo besiele tosagena kawalakwa kana lolina meuloina ikataiyako, kaiwena tem nigele, nige sowasowana maisa ikalai. ⁶ Yo besiele tano topaisowa, ana paisowa kaikaiwena koina, saugana tano kanna ipei, kannane iya ilonamwayan ikele-bagunayan. ⁷ Yagu walo bwaite kunuwanuwatuili, kabo kali katai meuloina kani Guyau iyamayaleli koliwo.

⁸ Kunuwatu-kalatan Yeisu Keliso, iya itoloyoima boita mena yo tabe iya Kin Deibida tubuna. Bwaite yagu yakayakatai. ⁹ Wasa

namwanamwana kana yakayakatai kaiwena kamkamna yalobai yo sipanyau besiele yau toloinalikwa. Na Yaubada ana walo nige sowaswana sipan. ¹⁰ Kabo polowe meuloina yakalakisiye-yagili na mesabana Yaubada ana tomoyao yawasosi lebo silobai, lebone iyaele Yeisu koina. Tabe nuwanuwagu lebone koina mekalikava Yaubada simiyayai ana wasawasa koina. ¹¹ Walo bwaite iyamala walo yawasosi mwa sowaswana tameliyan, “Tem Yeisu mekalakava taboita, kani mekalakava tamiyamiya. ¹² Tem takalakisiye, kani mekalakava taemala toloina. Tem tauvalayani kani iuvalayagila. ¹³ Nuwana tem Yaubada tamiya-dagedagelayan, na iyamo ana waloyameliwa kani inuwatu-kalatan, nige sowana inuwa-gabaen.”

Yaubada ana topaisowa namwanamwana

¹⁴ Ginauli bwaite kaiweli am tomoyao kuyanuwapeili. Yaubada manna mena kuwalo kaiwe tabu walo uloi uloi kaiweli sigagamwapakiki, kaiwena walone sibenabenalagiline nige isasaguili na ali meli isibasiba-yanae. ¹⁵ Kutolo-kaiwe ukepate ana paisowa koina yo tabu kumwamwalimwaline Yaubada manna mena, na kani iwalo kowa topaisowa namwanamwana. Yaubada ana walo miyamiya yaina ukwatai namwanamwai yo sowaswana kuyakayakatai dudulai tomo kolili. ¹⁶ Tomwakomwakota ali edeedede bwagabwaga kusikotanan kaiwena tomo besiele yakayakataine koina kali mwayaga iyai yawasosi Yaubada koina. ¹⁷ Ali yakayakatai idebalala besiele baliyan naenaena yabo ana lau.

Tomo luwali mena tatao labui Aimenio yo Pileto. ¹⁸ Siya wasana namwanamwana kana kamwasa koina silosuwala molosi. Kabo siwaloba, “Beyabeyana toboita meuloili sitoloyoiko mwa bwaliga taboita nige tatotoloyoi boita mena.” Siwalo bwaite besiele, kabu kalakavao tupwana ali meli sisibayanae yo sibelu. ¹⁹ Na wasa kaikaiwena bwaite ilaoma Yaubada koina nige sowasowana inuku, ikaiwe besiele wauwau kaikaiwena, yo wauwaune pwatana mena lelelele iwalo bwaite besiele, “Guyau ikatai analiyao siya ana tomoyao”, yo “Siya siwalo yakato siya Guyau ana tomoyao, ilonamwayagili mumuga naenaena sisikotanan.”

²⁰ Nume wasawasa kalona mena gaeba siya gole yo siliba koina signaulili kani tagitaili yo tabe tupwaliyao siya mayau yo gulewa koina signaulili. Gaeba siya namwanamwali siyapaisowali taumanao kaiweli yo siya nige namwanamwali siyapaisowali mosomoso kaba peina. ²¹ Yaiya nige yawasina iula-dumdum tomwakomwakota ali yakayakatai koina iya besiele gaeba namwanamwana iya siyapaisowa taumanao kaiweli, iya toobiga yo Guyau sowasowana ikalai yo iyapaisowa paisowa namwanamwana uloi yo uloi kaiweli.

²² Mumuga naenaeli siya kilakai signaginailili kusikotanagili. Na ukwaiwe na am paisowa inamwanamwa Yaubada manna mena, me am nuwa-daumwali, am meli ikaiwe yo me am mulolo tomo kolili, mekamkavao tomo meuloili siya sikawakawanoi Guyau koina yo kateli mena nige naenaena yabo

imiyamiya. ²³ Tabu besiele tomwakomwakota ali edeedede bwagabwaga yo ali gamwapakiki koina kaiwena ukwatai munamunai ana kaba yawatagili bwaite. ²⁴ Guyau ana topaisowa nige sowasowana igamwapakiki. Sowasowana me ana mulolo kanakavao meuloili kolili yo iya besiele toyakayakatai namwanamwana me ana kalakisiye. ²⁵ Saugana tem tomo tupwali topaisowane ana walo sikawa-naenae-yani ilonamwayan tem topaisowane me ana nuwabiga na tomone ali walo iyadudulaili na tem Yaubada nuwali ibui na wasa yawasosi sikatai. ²⁶ Na mesabana ali nuwatu sidudulai kabo Seitani ana sipwasipwa siyabubu-gabaen. Beyabeyana sikona Seitani ana sipwasipwa koina yo bwaite sauga ana nuwatu mena sipaipaisowa.

3

Tomo mumugali sauga mwawamwawasina koina

¹ Kunuwatu-kalatan bwaite. Sauga mwawamwawasina koina polowe sibaibaiwa kani siyawatagili. ² Tomo sibomamo kaiweli sinuwanuwatu, sinuwa-mane, siwalo-saesae, sigagasa, sikawa-naenae-yagili sinaliyao yo tamaliyao, ali walo nige sibebenalan, kalikavao ali sagu kolili nige sikakawatoki kaiwena, yo nige siyayakasisi Yaubada koina, ³ yo nige mulolo imiyamiya kolili, nige nuwatu-pwaiki imiyamiya kolili, nuwanuwali lalakina kaleya, sietalapili, simunamunai yo mumuga namwanamwana sikalomagigilani, ⁴ yo ali elieliyamwao kolili simwakomwakota-yagili, gagasa ikalaili,

siyauyaule, yanuwa yaulina kana yaliyaya simulolo koina na Yaubada nige simumulolo koina. ⁵ Siya kali koleya besiele totapwalolo na iyamo Yaubada ana kaiwe siuvalayani. Tomone besiele bwaite yagam kuyai kolili.

⁶ Siya besiele weso kaiwena ali walo luviluvi kolili sowasowali silusae nume kolili na siya sinesineo ali meli belubeluli siyanuwakoili. Sinesineone siya me ali nuwapolowe ali pwanoli kaiweli na mwayamwayau sibeku yauyaule nuwatuli kolili, ⁷ yo bwagana yakayakatai uloi uloi sibenabenalan, wasa yawasosi kana katai nige imiyamiya kolili. ⁸ Besiele beyabeyana Itipita ali tokukula Yanisi yo Yamalisi, Mosese ana walo sikawa-mwakomwakota-yani, tomwakomwakota bwaite siya wasa yawasosi sauga meuloina sikaleya koina. Siya ali nuwatu siboniboniyai yo tomeli yawasosi tomwakomwakotane sisikotanagili. ⁹ Bwagana sauga bwaite tomo tupwana simwakotayagili yo sikalaili, sauga kikiunamo nige sowasowali siginauliyoi. Kani ali mwakota iyawatagili mayale mena yo tomo sigitaili yo sikawa-yauyaule-yagili, besiele siya beyabeyana Yanisi yo Yamalisi ali mwakota iyawatagili mayale mena yo tomo meuloili sigitai.

Timoti kana loina

¹⁰ Na kowa yagu yakayakatai ukwataiyako besiele tabe yagu miyamiya mumugagu yo yagu paisowa yaina, yagu meli, kalakisiye, mulolo yo yagu tolo kaikaiwe. ¹¹ Ukwataiyako tomo siyakamkamnayau yo polowe sibaibaiwa

yalobaili. Ukwatai kamkamna bwaite imiyamiya koliyau yanuwa Antioki, Ikoniya mi yo Lisitila kolili na yakalakisiye-yagili. Na Guyau ileboiyau nae meuloina kolili. ¹² Tomala tomo meuloili siya simiyamiya Yeisu Keliso koina yo nuwanuwali mumugali inamwanamwa besiele Yaubada ana nuwatu kani kamkamna silobai. ¹³ Tomo naenaeli yo tomwakomwakota ali nae ilalalaki yo tomo simwakomwakota-yagili yo siya sibomayoi tabe simwakomwakota-yagili. ¹⁴ Na kowa, yakayakatai yawasosina kumeliyani yo ukwabi-kalatan, kabo yakayakataine koina kutolo kaiwe yo kumuliya, kaiwena am toyakayakataiwo kai, yau yo kaukavao tupwaliyao, ukwataimaiko. ¹⁵ Yo besiele tabe, kunuwatu-kalatan saugana mekiium mena kanasiga kabona, Buki Tabu ana walo ukwataiyako, iya sowasowana iyakataiwo lebo kaiwena, lebone talobai kaiwena Yeisu Keliso tameliyani. ¹⁶ Buki Tabu ana walo meuloina ilaoma Yaubada yawasina ana yui-panaisi koina kabo sowasowana tayapaisowa yo tayakayakatai dudulai yo mumugana naenaena tasikotanan, pwanoli tayadudulaili, na koina tomo mumuga dudulaina kana kamwasa tayakataili, ¹⁷ na mesabana Buki Tabu ana walo koina kita Yaubada ana topaisowao takatububu-nagila paisowa namwanamwali uloi uloi kaiweli.

4

¹ Timoti, bwaite kam lolina yawalowen Yaubada manna mena yo Yeisu Keliso manna mena iya kani meyawasili yo toboita iyatalayagili. Yeisu ilalaoma kani ana kaba lolina ikalaiyoi, kabo

yawalo kaiwe besiele bwaite. ² Wasa namwanamwana uguguye-kalatani nuwana tem siyaliyaya am guguye kaiwena o nuwana tem nigele. Pwanoli kuyadudulaili, wasa mwakomwakota kuwalo sisikotanan, yo tomo ukwabi-yakaiweli, na kuyakayakatai kolili me am kalakisiye. ³ Kaiwena bwaliga kani tomo yakayakatai dudulaina sisikotanan, yo nuwanuwali silau yakayakatai waluwaluli kolili, kabo toyakayakatai sibaibaiwa ali yakayakataine tenaliyao mena sibenabenalagili yoli kana lotonan sinamwanamwa. ⁴ Wasa yawasosi sisikotanan nige nuwanuwali sibenalan kabo tenali ilau edeedede bwagabwaga yo pilepilele kali benabenali koina. ⁵ Na kowa, sauga meuloina mumugam ugitekalatan, kamkamna ukwalakisiyeyan, uguguye wasana namwanamwana kaiwena, yo paisowa meuloina siya Yaubada iyeyawa uginaulili besiele. ⁶ Yagu lau kana sauga ikubwamako yo yanuwa yaulina yalogabaen. Sauga kikiunamo kani tomo siunuiyau yo kwasinegu ididi, besiele Yudiya oine siyadidi kaba pwaoli mena ali mulolo Yaubada koina. ⁷ Mwa yakaleya namwanamwa Yaubada kaiwena yagu kaba sagena koina yasagena-lopeiko, meli kana kamwasa yamuliya dudulaiko. ⁸ Kabo bwaine pwaopwaomne iyaele Yaubada ikatububunan pwaopwaomne bwaite todudulai maisali, yo Guyau Yeisu, iya Toyatala dudulaina, kani iyeyama kaliyatenane ana pileyoima koina. Na nige yakato yabomamo maisagu iyeyama, na siya meuloili sisanasana nuwanuwali lalakina ipileyoima, na siya tabe

maisali iwolegili.

⁹ Kutonan kaiwe tem kulaoma mwayamwayau ugiteyau. ¹⁰ Dimasa yanuwa yaulina kana yaliyaya nuwana iyai kabo ilogabaegau ilau Tesalonaika. Na Kelesenisi iya ilaoko dedei Galetiya yo Taito iya ilau dedei Dalimetiya, ¹¹ Luka ibomamo mekaukava. Malika mekamkava kwalaoma, kaiwena iya sowasowana isaguiyau yagu paisowa koina. ¹² Na Tikiko yayawasa ilaoko Epeso. ¹³ Saugana tem kulaoma, kau kabobo ukwalaiyama, beyabeyana yalogabaen yanuwa Tilowasi Kalipo koina. Yagu buki meuloina ukwatububunagili ukwalailima yo tabe yagu buki bwaimwana yakayakan kwapina koina siginaulili tabu kulologabaegili

¹⁴⁻¹⁵ Ugite-kalatagiwo Alekesenda koina iya aeyan kana topaisowa. Beyabeyana me ana munamunai wasa bwaite tayawayawasa-yanne ikawa-naenae-yani yo nae lalakina iginauli koliyau. Kani maisana ilobai Guyau koina.

¹⁶ Yagu yatala bagubagunana koina nige tomo yabo isasaguiyau, meuloili siyabubugabaegau na yakawanoi Yaubada ali pwanoline inuwatu-pwaikili. ¹⁷ Na Guyau imiyamiya saligu mena yo ikabi-yakaiweyau mwa wasana namwanamwana yayawasayani kabo siya nige Yudiya yagu walo meuloiline sibenalan. Yo Yaubada ileboyau boita koina, besiele bwaite tem tomo yabo taleboi laiyoni kolili. ¹⁸ Na yakatai Guyau kani ileboyau tomo ali paisowa naenaena meuloina kolili ilawagau yalusae ana kaba lolina koina bulibuli mena. Iya takawa-wasawasa-

yani sauga meuloina nige ana kaba mwawasi. O besiele.

Paulo ikawa kaiyoni

¹⁹ Yagu mulolo kuwalowen Pilisila mewainena Akuila kolili yo tabe Onesipolo me ana bodao kolili. ²⁰ Na Elastasi iyaele imiyamiya Kolinita, yo Tolopimasi yalogabaen Milito, kaiwena ikasiebwa. ²¹ Ukwaiwe mwayamwayau kulaoma muli mena kabo tulutulu kana sauga. Yubulo imulolo koliwo, besiele tabe Pudeni, Lino, Kolodiya yo kalakavao meuloili. ²² Guyau yaluyaluwam ikabiyakaiwe yo Yaubada ana katekamkamna imiyamiya meuloimiu kolimiu.

Buki Tabu Waluwaluna
The New Testament in the Tubetube language, also
known as the Bwanabwana language, of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tokples Tubetube long Niugini

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tubetube (Bwanabwana) (Bwanabwana)

Dialect: Tubetube

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

0931f701-f3ab-55d7-a908-17edd28ccc5a